שני אלפים ושני רבבות גרסינן –

The text reads; Two thousands and two ten thousands

Overview

ר' דוסתאי expounded the שכינה of שובה ה' רבבות אלפי שובה to mean that the שכינה does not rest on less than twenty-two thousand Jews. גירסא.

- ולא גרסינן שני אלפים רבבות¹ דבמדבר לא היו כי אם ס׳ ריבוא² ושרתה שכינה And the text does not read, 'two thousand twenty thousands', since in the מדבר there were only six hundred thousand men, and nevertheless the שכינה rested among them –

תוספות responds to an anticipated difficulty:

רלא שייך כאן הא דאחד דיני ממונות (סנהדרין דף לט,א) דכל בי עשרה שכינה שריא ^{5} - And this which the פרק אחד דיני ממונות, that the פרק אחד שכינה rests on every ten Jews, that is not relevant to our גמרא here -

דהכא אנביאים ואמשכן⁴ קאמר:

Because here we mean that the level of השראת השכינה is so intense that it allows for prophets and the divine presence which was in the משכן.

Summary

The שכינה which rests on 22,000 Jews is greater than the שכינה which rests on ten Jews, for it enabled the משכן and the משכן.

Thinking it over

Why indeed did the תורה write רבבות אלפי, which could be misinterpreted to mean forty million, when it could have said 'רבבות ואלפים', which would mean 22,000?

 $^{^{1}}$ This would mean 2,000 x 20,000 = 40 million (people). The reason why some may accept this פסוק because the פסוק states אירסא גירסא גירסא אירסא מירסא אונר מירסא אונר מירסא דירסא אונר מירסא דירסא דירסא מירסא דירסא אונר מירסא דירסא דירסא דירסא דירסא אונר מירסא דירסא דיר

² This would seemingly indicate that the number 22,000 refers to men only (excluding women, and children less than twenty).

³ This would seemingly contradict the גמרא here that we require 22,000, not just 10.

⁴ However the שכינה, which rests כל בי עשרה כל is a much less intense revelation of the שכינה. See however 'כפי ששמעתי מרבותי כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה (in the ספר תניא קדישא לארמו"ר הזקן) where he writes, כפי ששמעתי מרבותי כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה שהי' מתבטל ממציאותו מישראל ביחד אף שאינם מדברים בדברי תורה תפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית משכינתא דשריא עלייהו עד שהי' מתבטל ממציאותו עיי"ש בדבריו הקדושים .לגמרי'.